

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Часопис
Волинської єпархії
Київського Патріархату

За єдину Українську Помісну
Православну Церкву!

№ 1 (62) січень 2010 р.

РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ

високопреосвященнішого Михаїла, архієпископа Луцького і Волинського,
боголюбивим пастирям, чесному чернецтву та всім вірним Волинської єпархії
Української Православної Церкви Київського Патріархату

**Христос народився!
Дорогі брати і сестри!**

З нами Бог,
розумійте, народи,
і покоряйтесь,
бо з нами Бог.

Сьогодні свята Церква співає цю тріумфальну пісню пророка Ісаї, яку він написав більш як за 700 років перед приходом до нас Сина Божого у тайнстві Різдва.

Багато є у Христовій Церкві свят, і всі вони милі та радісні, але, без сумніву, одне із найрадісніших – Різдво. Адже Предвечний Бог прийшов до нас як мала Божа Дитина. І кожен із нас думками повертається у своє дитинство, пригадує Святий вечір, батьків і веселі колядки, що лунали у наших містах та селах.

Прийшовши у світ, Син Божий став Людиною, подібний до нас у всьому, крім гріха. Своїм народженням Господь визволив нас від гріха і смерті. У цьому полягає весь зміст і неоціненне значення Його приходу, оскільки душа не вмирає, а тіло воскресне незалежно від нашого бажання. Різдвом Христовим усім нам забезпечене вічність. Але якою буде для нас вічність, залежить від кожного особисто. Що ми оберемо тут, на землі, з тим і підемо у вічність. Оберемо Бога, добро і святість – будемо вічно блаженствувати в Царстві Божому, а якщо відмовимося від Бога, оберемо гріх і зло – будемо існувати у вічній темряві царства гріха.

Різдво Христове – це свято Божої любові, яке звіщає про те, що ми всі є дітьми Божими і спадкоємцями Його Небесного Царства. Бо на те став Ісус Христос Сином Людським, щоб ми змогли стати синами Божими. Ми зобов'язані наслідувати любов Христову до наших близких. «Це є заповідь Моя, щоб ви любили один одного, як Я полюбив вас» (Ін. 15:12). Без любові до близького християнин не може називати себе учнем Христовим. Небо – це місце вічної любові. До Неба всі ми покликані, бо Христос-Спаситель приготував там місце для нас (Ін. 14:3). Ми дійсно потрапимо до Царства вічної любові, якщо тут, на землі, житимемо в міри й любові з нашими близкініми.

«Небо і земля нині торжествують». Сьогодні радіють ангели на Небесах і люди на землі, приносячи пісню радості для новонародженого Христа. Тож з'єднаймося й ми з торжествуючим Небом своїми серцями і радісно прославляймо Господа.

Син Божий приніс на землю закон любові до близького, взаємного служіння одне одному, мирного співжиття. І якщо немає тепер повного миру серед людей, то це тому, що люди не виконують заповідей любові, правди і миру, не втілюють їх у житті.

Різдво Христове спонукає нас завжди обирати Бога і все світле, добре й вічне. Нехай Усевишній надихає нас на християнську любов, єдність і мир. Завжди молімось, щоби ми-посердний Господь зігрівав теплом наші домівки, зміцнював наше здоров'я, вселяв віру

Володимир Боровиковський. Різдво Христове

і любов у наші душі. Бо хто має любов, той сам стає джерелом правди і справедливості.

Народжений Спаситель сповістив людству, що земне життя – це сходинка до вічного життя. Віра в це благовістя дає натхнення людям на земні труди, допомагає їй переборювати життєві труднощі. Віра у жертвовну любов Бога до Свого творіння, любов, що пройшла через прийняття людської плоті та хрестну смерть, учення про Ісуса Христа, через Якого Бог навічно з'єднався зі створеною Ним людиною і підніс її до стану обоження, є найважливішою істиною Православ'я. Це основний догмат, спільній для всього християнського світу.

Невдовзі відбудуться в Україні президентські вибори. Від того, кого ми оберемо, багато в чому залежатиме подальший розвиток нашої держави. Молімося, щоб Господь Бог допоміг нам обрати достойного Президента – людину глибоко віруючу, високоосвічену, патріота своєї держави, яка всі зусилля спрямовувала б на добробут і розквіт своєго народу.

Отож, приєднаймося до колядки, яка цими святковими днями лунає у наших храмах і домівках: «Глянь оком щирим, о Божий Сину, на нашу землю, на Україну, зішли їй з Неба дар превеликий, щоб Ти славили на вічні віки!»

Сердечно вітаю всіх вас, дорогі братя і сестри, з великим християнським святом і Новим 2010 роком. Бажаю всім доброго здоров'я, Божого благословення і помочі у вашій повсякденній праці.

Широзердечно вітаю голову Волинської обласної державної адміністрації Миколу Романюка, голову Волинської обласної ради Анатолія Грицука і весь депутатський корпус, луцького міського голову Богдана Шибу, голів районних державних адміністрацій, міських і селищних рад із Різдвяними та Новорічними святами і молитовно бажаю мудрості, єдності й допомоги Божої у служінні своєму народові.

Подякуймо Господеві нашему Ісусові Христу, Який народився у віфлеємських яслах, за Його благодіяння торік і просімо у молитвах благословення для нашої Церкви та миру й доброту для Української держави.

Благодать Господа нашого Ісуса Христа нехай буде з усіма вами!

Христос народився! Славімо Його!

З ласки Божої

+ *Миколай*

архієпископ Луцький і Волинський

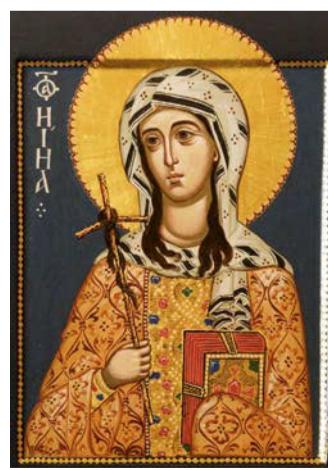
— З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ —

**27 січня – рівноапостольної Ніні,
просвітительки Грузії**

Грузинський народ – один з перших, котрій прийняв Християнство. Церковна історія свідчить, що проповідував тут апостол Андрій, посівши перші зерна істинної віри. Проте широка християнізація Грузії пов'язана з жінкою, яку йменують рівноапостольною.

Ніна народилась у м. Коластри (тепер територія Туреччини) приблизно 280 року в заможній родині. Її дядьком був Єрусалимський Патріарх. За якийсь час батько став ченцем-пустельником, матір – дияконисою при храмі Воскресіння Господнього в Єрусалимі (у ранній Церкві були диякониси), а виховання Ніни доручили побожній стариці Ніафорі. У Коластрах жило чимало грузин, тож розповіді про Іверію і Колхіду – дві тогочасні грузинські держави – часто лунали з уст Ніафори.

Одного разу Ніні було видіння: Богородиця простягнула їй хрест із виноградних галузок. Вона зрозуміла, що Небеса посилають її на пропо-

відь Євангелія. Тож коли за часів імператора Діоклетіана настало гоніння на християн, Ніна пішла в Іверію, про яку стільки чула, щоб там ширити Христову віру.

В Іверії вона потрапила на царські виноградники (до речі, центральний журнал Грузинської Православної Церкви називається «Джварі вазіса», тобто Хрест із виноградної лози). Там вона жила, проповідувала і зцілювала хворих. Згодом її проповідь і зцілення досягли царську сім'ю: царіця Нана одужала від тяжкої хвороби після молитви праведної Ніни, у царських палацах пролунало Боже Слово. Тож 326 року цар Міріан прийняв Християнство як державну релігію. Ніна ж пішла до Колхіди і там навернула до нової віри царіцю Софію.

За ці труди святу Ніну іменують рівноапостольною. Спочила угодниця 335 року, мирно, в оточенні вірних послідовників її справи.

Віктор ГРЕБЕНЮК

Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця найпопулярніша волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, почина-

ючи з будь-якого місяця. Вартість одного примірника з доставкою – 1 грн 63 к. (без вартості приймання передплати). Індекс у поштовому каталогі області періодики – 91241. Архів основних публікацій «Волинських єпархіальних відомостей», оперативні церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavja.lutsk.ua

ХРОНІКА

У Ковельському міському деканаті

28 листопада у народному дому «Промсвіта» відбулося представлення презентаційного альманаху Дмитра Корнелюка «Наша віра, наша правда». Це своєрідне продовження його книги «Духовне небо Волині», що вийшла друком 2005 року. Цього разу автор пише не тільки про наш край, а про всю Україну: історичний шлях Христової віри на Русі, змагання за церковну незалежність, своєрідність нашого сакрального мистецтва, прагнення всіх гілок українського Православ'я подолати церковний розкол тощо. На вечорі з благословінням архієпископа Михаїла виступив деканprotoієрей Анатолій Александрук. Представлення книги вдало доповнив концерт духовних пісеспівів. Виступив, зокрема, хор ковельського собору Великомученика Димитрія Солунського (регент Оксана Александрук).

У Ковельському районному деканаті

29 листопада епархіальний архієрей відвідав парафію Архістратига Михаїла в селі Воля Ковельська. У співслуженні з деканом protoієрем Іваном Бонисом та численним духовництвом владика освятив іконостас, відслужив Божественну Літургію, під час якої виголосив проповідь про іконошанування в Православній Церкві та нагородив настоятеля громади священика Володимира Удуда золотим наперсним хрестом.

Церкву було освячено позаторік, і до сї вона мала тимчасовий іконостас. До цьогорічного храмового свята ковельський мастер Михайло Чикалюк виготовив іконостас високої мистецької вартості, у якому строгі вимоги візантійського канону гармонійно поєднуються із сучасним письмом. Вартість іконостасу оплатили два благодійники, один із них – мешканець Донецька родом із Волі Ковельської.

У Луцькому районному деканаті

1 грудня в Музеї волинської ікони у Луцьку в рамках VI Міжнародної наукової конференції, присвяченої дослідженю пам'яток сакрального мистецтва, декан protoієрей Володимир Присяжнюк виступив із доповідю «Монастир Воскресіння Господнього в с. Гірка-Полонка – першісток утвердження Православ'я на Волині». Цю краєзнавчо-наукову розвідку автор побудував на архівних і археологічних матеріалах, його помічниками були вчителі Гірко-Полонківської школи та учні – учасники краєзнавчого гуртка. Священик доводить, що на місці храму в цьому селі (де він, до речі, багато літ душпастирює) ще в 1262 році було засновано монастир. Змінювалися назви культових споруд, їхня конфесійна приналежність, змінювалася назва села, але місце, де оселилися ті давні подвижники нашої віри, завжди залишалося місцем молитви.

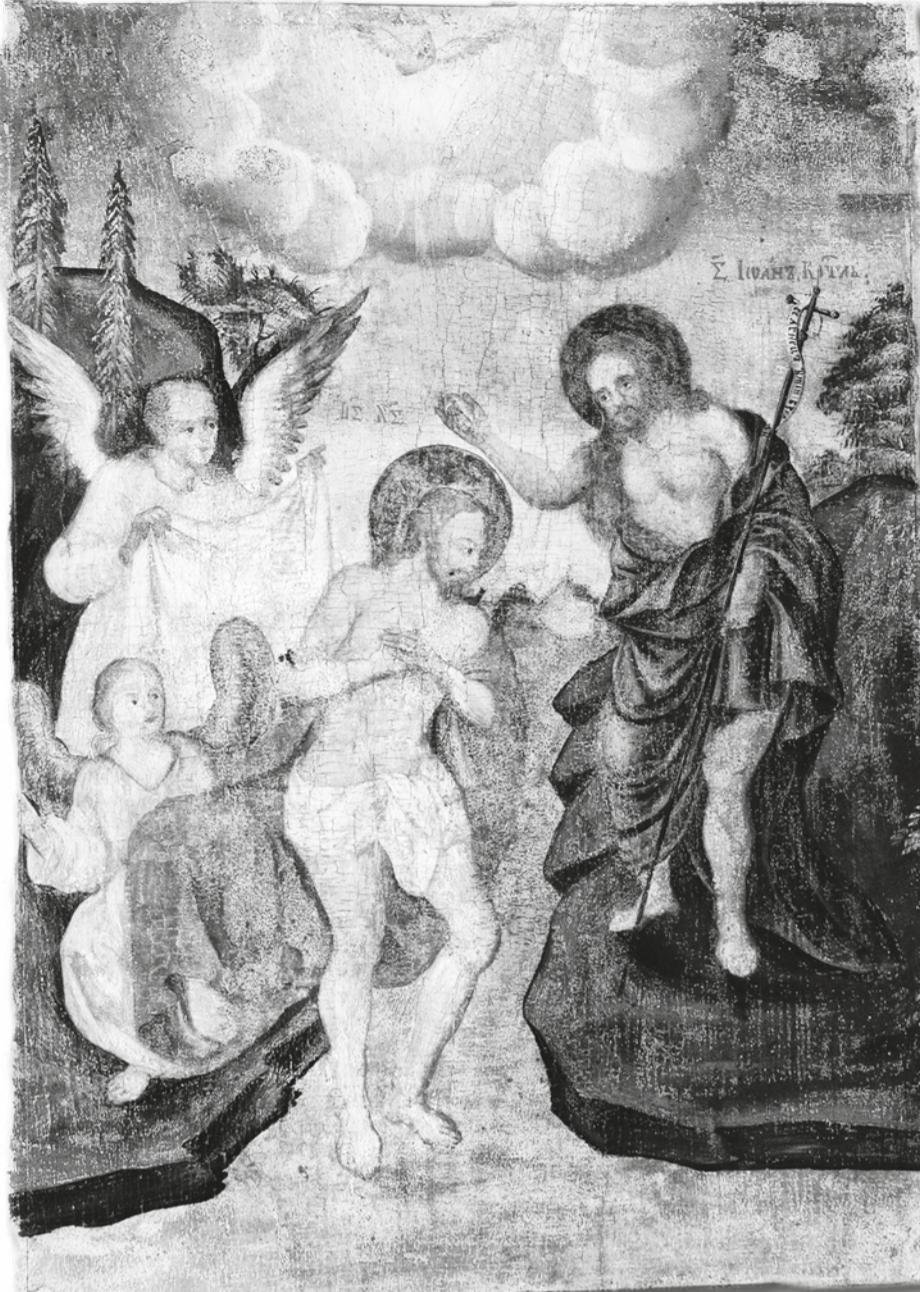
«Зібрані дослідниками матеріали про чернечу обитель Воскресіння Господнього ... яка в ті далекі часи була яскравим і непогасним світильником віри наших предків, духовною фортецею українського Православ'я, безперечно, матимуть практичне застосування на уроках історії, народознавства, християнської етики ... та будуть представлені в експозиціях музею села. Адже збережена пам'ять про монастирські храми приходить до нас із середньовіччя свідками величі душі їх будівничих», – такими словами завершується доповідь о. Володимира.

Матеріал священика зацікавив організаторів, і його опубліковано в збірнику праць учасників конференції.

У семінарії

5 грудня відбулась презентація нових книг історика-архівіста Володимира Рожка «Православні святині історич-

ВОЛИНСЬКІ ІКОНИ

Образ «Богоявлення Господнє». XVIII ст.
Походить із храму с. Первончане Городищенського деканату. Матеріал: дерево (липа), левкас (grunt iз крейди i клею), темпера, олія. Змішана техніка живопису. Ікону передано в обласний краєзнавчий музей 1981 року. Це складова празничного ряду іконостасу, частина з якого експонується в Музеї волинської ікони. Реставрована у 1987 році авторкою цих рядків.

На образі бачимо Ісуса Христа, що приймає Хрещення у ріці Йордан від Йоана Хрестителя. Йоан виконує те, що велить йому Христос, щоб «виконати всяку правду» (Мф. 3:15).

Бог Отець із небесного круга благословляє Ісуса словами: «Це є Син Мій Улюблений, в Ньому Мое благовільння» (Мф. 3:17). Святий Дух у вигляді голуба об'являє час Божої благодаті. Ця велична подія – найбільш промовисте об'явлення Пресвятої Трійці, тобто – Богоявлення. Це таїнство показало, що Небо відкрите тим, хто приймає Ісуса. Христос, освятивши Йордан, освячує увесь створений світ. Ікона ж дає можливість бачити духовне через матеріальні форми і спілкуватися з невидимим.

Первончівський образ Богоявлення поєднав здобутки іконопису попередніх віків з пошуками доби бароко, притаманними загальноєвропейському живопису того часу. Це – світлотіньове моделювання, пластична витонченість, просторова побудова краєвиду. Іконописець через богоспілкування отримував можливість вибирати з нових художніх засобів ті, які найкраще відкривають духовний світ. Таким чином, іконопис змінював свій стиль.

Автор цієї ікони володів церковними канонами і символами, які не сковували його, а навпаки – давали свободу від сумнівів і оберігали від розриву між змістом і формою. У композиції застосовано принцип симетричного відображення двох сфер – небесної і земної. Вертикальну симетрію мають голубе небо вгорі зображення і Йордан унизу. Ці площини символізують Божу благодать, якою посвячуються земля через води Йордану.

Простір неба означено колом, де ширяє голуб – Святий Дух. Побудова ікони з допомогою кіл, напівкіл і центричності є органічною для неї, бо символізує вічність Божественної енергії, досконалість, закінчення.

Два береги Йордану вписуються в умовні півколої і утворюють горизонтальну симетрію ікони. На лівому березі зображені двох ангелів – втілення духовного, на правому – Йоана Хрестителя, що вособлює земне життя, бо він сказав: «...я недостойний розв'язати ремінь взуття Його». Поєднані їх формою і змістом постати Ісуса Христа, Який одночасно Бог і людина. Прочитуються як символи чотирьох дерев над зображеннями чотирма постатями, адже на іконі нема нічого випадкового. Два стрімкі кедри нагадують небесних посланців – ангелів. На кругому схилі гори похилене зелене дерево на че сходить на землю – це символ Ісуса. Стовбур цього дерева багатозначно підтримує крило ангела.

Справа – дерево з розлогою широкою короною, співзвучне постаті Йоана Предтечі, символізує земне життя.

Духовну природу ангелів якнайкраще передають розділені поли їх одягу та білі і світло-голубі крила. Насичений зелений колір плаща Йоана відображає його людську природу.

Присутність Божественної енергії позначає білий колір покривала в руках ангела і пов'язка на стегнах Ісуса.

Єдиною центром ікони є червоний плащ, який служить тлом для центральної постаті. Один його кінець підтримує ангел, другий звисає з лівої руки Ісуса. Червоний колір – символ жертвової місії Спасителя і Його Божественної любові.

Але правильне розуміння художніх засобів, застосованих в іконі, не може замінити молитвового спілкування з нею, бо лише через молитву можна спілкуватися з вічним.

**Лариса ОБУХОВИЧ,
художниця-реставраторка
обласного краєзнавчого музею**

ної Волині» та «У паці диявола». У першій з них автор розповідає про минувшину і нинішнє становище нашої Церкви, зокрема давніх храмів, тієї частини української етнічної території, що традиційно називається Великою Волинню. У другому творі йдеться про дисидентський рух у нашому краї за часів тоталітаризму.

10 грудня ректор протоієрей Ігор Швець та секретар протоієрей Ігор Скиба взяли участь у регіональному форумі Конгресу української інтелігенції, який відбувся в Івано-Франківську за участю Президента України Віктора Ющенка. На Форумі, що зібрал представників Церкви, науки, освіти, культури західноукраїнських областей, ішлося про необхідність утвердження патріотизму, відродження і розвиток духовності й культури українського народу тощо.

12 грудня отці ректор, секретар та кілька викладачів побували в Рівному, де привітали колектив місцевої духовної семінарії (РДС) з актovим днем, який вона відзначає, вшановуючи свого покровителя апостола Андрія Первозваного. Після Літургії о. Ігор Швець виголосив вітальнє слово й передав ректорові РДС архимандриту Олексієві (Мензатюку) корисний подарунок семінарській бібліотеці – нещодавно видане Київською Патріархією багатотомнє «Добротолюбіє» українською мовою.

У Братстві

5–6 грудня у Михайлівському Видубицькому чоловічому монастирі відбувся IV Всеукраїнський форум керівників молодіжного православного руху «Православне розуміння лідерства». Від нашої епархії у Форумі взяли участь голова Молодіжного братства Преподобного Миколи-Святоші, князя Луцького, Андрій Когут і братчик Олег Самолюк. Було представлено річний звіт Братства та капеланської служби, що координує молодіжну роботу в нашій епархії. Після пленарного засідання учасники взяли участь у тренінгу «Ефективні методи комунікації», проведенню фахівцем-психологом Світланою Жовніренко.

12 грудня в луцькому палаці культури «Просвіта» відбувся благодійний вечір «Вшанування захисників Православ'я». Його влаштували міська рада, Волинське краєове (Луцьке хрестовоздвиженське) православне братство, парафія Воздвиження хреста Господнього в Луцьку. Мета заходу – збір коштів на достойне пошанування пам'яті перших братчиків, які 300–350 років тому стали на захист нашої віри. Унаслідок археологічних досліджень останки цих подвижників розкопано і їх потрібо перевезти до спеціальних домовин на крипти Чеснохрестного храму.

У концерті на цьому вечорі виступили хор семінарії (регент Ірина Лесюк), інші творчі колективи. Вручено нагороди: міської ради – настоятелеві братської громади protoієрею Василеві Ключаку та Вірі Рябко, Братства – Галині Ковалчук, Серафимі Симонович і Лесі Шумилко.

Як повідомив голова Братства Андрій Бондарчук, на вечорі було зібрано (з урахуванням пожертв з діаспори) 20 504 гривні.

У Нововолинському деканаті

6 грудня архієпископ Михаїл відвідав Покровську парафію в Нововолинську з нагоди завершення зовнішньої реконструкції її храму. Ще не так давно, у 1992 році, це був перший православний дім Божий у молодому шахтарському місті, переобладнаний із адміністративного будинку. Владика освятив зовнішні стіни, у співслужінні з деканом protoієреєм Стефаном Фульмесом, настоятелем священиком Ігорем Фесиною, клириком парафії священиком Орестом Підтаржком та іншими священнослужителями.

Закінчення на 6 стор.

ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА**ПОМИНАТИ ЧИ НІ?****У святкові дні Церква не виголошує молитов за померлих****Запитання**

Чому у великі свята під час урочистої Літургії не поминаються імена померлих? Хіба це відповідає духу любові до Бога і близького?

**Відповідає кандидат
богословських наук
Василь Лозовицький**

Справді, найдієвішим, як для тих, хто згадує, так і для тих, про кого згадують, вважається літургійне поминання. «Велика користь буде душам, коли перетворюється свята і страшна Жертва», – навчає святий Кирило, архієпископ Єрусалимський.

Перевага під час цього поминання надається таємному молінню – під час Прокомідії і після освячення св. Дарів, коли поименно виймають з прокури часточки і потім опускають у потир (чашу) з промовленням дерзновенних, сміливих слів: «Омий, Господи, гріхи тих, що тут поминалися, кров'ю Твою чесною, молитвами святих Твоїх».

Великий знавець церковного уставу єпископ Афанасій (Сахаров), розмірковуючи з приводу даної теми, пише: «Поминання

живих і померлих на Прокомідії і на освяченні Дарів, хоч і негласне, за своїм значенням, силою і дією не може йти в порівняння з жодним іншим молитовним поминанням: молебнями за здоров'я, заупокійними панаходами чи якимись іншими благочестивими подвигами в пам'ять живих і померлих. Воно не може бути порівняне навіть з привселудним поминанням під час тієї ж Літургії на єктеніях великий та потрійні, що допускається в окремих місцевостях, і на спеціальній заупокійній єктенії». Продовжуючи стверджувати ту ж думку, єпископ Афанасій наводить свідчення монахині Юліанії (Тураєвої), яка повідомила йому, що в наш час «комусь було дано бачити уві сні нещодавно померлу близьку людину і почути від неї, між іншим, що поминання значно радує померлих, і особливо радує поминання на Прокомідії».

Єпископ Афанасій не був прихильником поминання вголос, особливо під час великих свят. Ось його слова: «Для прояву природної, але в законних межах, християнської любові до померлих свята Церква завжди залишає і за богослужінням громадським, і в приватній молитві достатньо сво-

боди і місця. Вона сама не втрачає жодного випадку, коли і де можна, не порушуючи встановленого нею строю богослужіння і молитви, піднести моління за померлих. Але якщо хтось вимагає порушення церковного уставу і проголошення цього дня не рекомендованих Церквою заупокійних молитов із читанням імен спочилих, той демонструє, що любить своїх померлих більше, ніж Господа. Цим тільки відволікає молільників від головного предмету святкових споминів наперекір наміру Церкви. Адже Господь сказав: „Хто любить батька чи матір ... сина чи дочку більше, ніж Мене, недостойний Мене“ (Мф. 10:37). А це вже не буде християнською любов'ю... Це не буде називати любов'ю взагалі. Це буде лише шукання „свого“ (1 Кор. 13:5). Це буде лише догоджання собі, егоїзм, який бажає зробити по-своєму, як йому подобається, як йому хочеться, незважаючи навіть на те, чи буде це приемно, чи лише призведе до скорботи нібито улюбленим покійним. Чи не засмуться вони, що їх брати на землі люблять їх більше, ніж Господа, свої бажання ставлять вище послуху Церкви? Померлі як звільнені від уз плоті й тілесної обмеженості краще

за живих розуміють значення і цінність даних Церквою правил та уставів. Якщо ж діла живих знаходять той або інший відгук в серцях покійних, то, безсумнівно, їх радує прояв лише справжньої християнської любові, лише те, що вільне від егоїзму, що звершується як послух Святій Церкві. Усе ж самочинне в поведінці живих завдає спочилим лише печаль».

Підсумовуючи висловлені вище авторитетні думки, варто лише додати, що важливо, з якими почуваннями подається помінальна записка: як спосіб відбутися і формально проявити свою так би мовити християнську свідомість, чи з благоговійним і трепетним почуттям прохача перед Усевишнім. Який знає, які прохання задовільнити, а в яких як некорисних для спасіння душі – відмовити. Відтак, відповідаючи на питання доцільності чи недоцільності заупокійних молитов під час святкових Літургій, Церква визнала за краще не затамовувати радісних переживань загальнолюдського значення приватними узами родинної любові, проявом якої є згадування імен померлих у заупокійних молитвах.

Бажаєте одержати відповідь православного богослова на Ваші запитання? Надсилайте їх до редакції на адресу: 43025 Луцьк, Градний узвіз, 1 або телефонуйте – (0332) 72-21-82.

МИСТЕЦТВО**НИТЬ ТРАДИЦІЇ****Золотошвейне мистецтво у Церкві – крізь віки**

Із Біблії відомо, що виткані зображення херувимів були на завісі, яка відділяла Святе святих від святилища у старазовітному храмі.

Новозаповітна Церква зображала Ісуса Христа і Божих угодників спочатку на стінах катакомб, пізніше на стінах храмів і вдома, зокрема шитвом. «Удавнишу Бог, безтілесний і без виду, ніколи не зображувався. А тепер, коли Бог появився у тілі і з людьми живе, – зображаємо видимого Бога. Не поклоняюся матерії, але Творцеві матерії», – сказав св. Йоан Дамаскин.

Після прийняття Християнства Русь запозичила і звичай прикрашати дорогоїми тканинами інтер'єри храмів, шити літургійний одяг. Переливи дорогоцінних тканин, затканих або гаптованих золотом, їхні орнаменти, яскравість кольорів – усе це створювало відчуття надзвичайної святої, підкреслювало урочистість Богослужіння, їхню небуденність. Із того часу широкого розвитку набуло в нас літургійне шитво. Серед дарів князя Володимира Васильковича різним церквам 1288 року перелічується як дари у Володимирі та Любомилі «і завіси, золотом шиті».

1037 року в Києві постав величезний Софійський собор – центр громадського, політичного й культурного життя. Усередині храм був надзвичайно пишно прикрашений. Серед мерехтіння мозаїк, соковитих фресок виокремлювалися вишивки тканин.

Крім виробів золотого шитва, які високо цінувались і зберігались у соборах, літописи згадують і тих, хто створював їх. Так, в XI ст. Анна, сестра князя Володимира Мономаха, яка прийняла постриг в Андріївському монастирі у Києві, організувала школу, де молоді дівчата вчилися мережити золотом і сріблом.

Золота вишивка Русі-України була тим живодайним ґрунтом, на якому розвивалося гаптування в наступні часи.

Шедевром українського шитва кінця XV ст. є «Золочівський фелон» (Львівщина). Найкоштовніший фелон (частіна богослужбового облачення священиків) – це дар Константина Мокієвського Києво-Печерській лаврі (1702 р.).

Справжні вершини мистецтва шитва – українські плащаниці, що символізують хресний подвиг Сина Божого в ім'я спасіння людей. При похованні Христа зображають Богородицю, Марію Магдалину, Йоана Богослова, Никодима з Йосифом Аримафейським. Із боків – ангели, іноді – жінки-мироносиці. Поширенім стає зображення знарядь мучеництва Христа – батіг, цвяхи, спис.

Козацька старшина засновувала монастири, якими опікувалася і щедро обдаровувала. Тож мистецтво мона-

ми світового мистецтва є її роботи «Христос, Богоматір, Йоан Богослов», «Покрова Богородиці», «Вручення іконин» та інші.

Особливістю робіт Києво-Флорівського монастиря стає новий підхід у розумінні орнаменту. Спокійні, застиглі візерунки, що переважали в попередні часи, змінюються пружним, динамічним рухом. Орнамент набуває підвищеної емоційності й символіки. Славу цьому монастирю здобула ігуменя Олена, яка щедро дарувала різним церкам свої роботи.

Докорінна реорганізація всіх монастирів Російської імперії відбулася наприкінці XVIII ст. у зв'язку з указом Катерини II «Духовні штати». Він скасував самостійне життя українських обителей і всієї нашої Церкви в цілому. Вони остаточно перейшли в повну залежність від Російської Церкви й державної казни. Наша ж Церква з часів заснування була вільною і сама регулювала своє життя, бо лише номінально залежала від Константинопольського Патріарха. Усі українські монастири, котрими опікувалися гетьмані й козацька старшина, провадили значну культурно-просвітницьку роботу, утримували школи, друкарні. Позбавлення давньої автономії для рідної Церкви, ліквідація Запорозької Січі й скасування гетьманського устрою, закріпачення селян – усе це спричинило величезний занепад українського життя, зокрема і гаптування.

Нині наше богослужбове шитво відроджується. Багато ікон вишивають стібками (хрестиком), гладдю, бісером. Майстри і майстрині при цьому повинні пам'ятати, що виготовляють не картину, а зображають Бога чи святих, і повинні мати спокій душі, чисте сумління.

Допоможи їм у цьому, Боже!

**Священик Володимир ПІРІГ,
настоятель парафії
Покрови Пресвятої Богородиці
в с. Миляновичі
Turijskого деканату**

тирського гаптування – одне з визначних явищ національної культури.

Частину гаптованих речей виробляли в жіночих монастирях від Полтавщини до Львова, хоча більшість шили в київських обителях.

Чи не найяскравішою сторінкою українського гапту стала творчість Марії Мазепиної – матері гетьмана Мазепи. З 1688 по 1697 роки вона очолювала Києво-Вознесенський монастир – визначний осередок шитва. Тут виконувалися найвідповідальніші й найкоштовніші роботи як для лаври, так і інших церков та монастирів України. Перлина-

СІЧЕНЬ

- 1 Пт Мученика Вонифатія. Преподобного Іллі Муромця, печерського
- 2 Сб Священномуученика Ігнатія Богоносця. Преподобного Іgnatia, архімандрита печерського
- 3 Нд Святих отців. Мученици Юліанії. Святителя Петра, митрополита Київського і всієї Русі, чудотворця
- 4 Пн Великомучениці Анастасії Узорішительниці
- 5 Вт Преподобного Павла, єпископа Неокесарійського
- 6 Ср Навечір'я Різдва Христового (Різдвяний свят-вечір). Преподобномучениці Евгенії
- 7 Чт РІЗДВО ГОСПОДА ІСУСА ХРИСТА
- 8 Пт Собор Богородиці
- 9 Сб Апостола, первомученика й архідиякона Стефана
- 10 Нд Праведного Йосифа Обручника, царя Давида і Якова, брата Господнього. Апостола від 70-ти Никанора
- 11 Пн Преподобного Іова Манявського. Преподобного Марка, гробокопателя печерського
- 12 Вт Мучениці Анісії. Апостола від 70-ти Тимона
- 13 Ср Преподобної Меланії Римлянки
- 14 Чт Образяння Господнє. Святителя Василія Великого, архієпископа Кесарії Каппадокійської. Святите Петра Могили, митрополита Київського і Галицького та всієї Русі
- 15 Пт Преподобного Серафима Саровського, чудотворця. Преподобного Сильвестра Печерського
- 16 Сб Пророка Малахії. Мученика Гордія.
- 17 Нд Собор 70-ти апостолів
- 18 Пн Навечір'я Богоявлення (Хрещенський свят-вечір). Пророка Михея. Преподобної Аполлінарії
- 19 Вт БОГОЯВЛЕННЯ. ХРЕЩЕННЯ ГОСПОДНЄ (Водохреще)
- 20 Ср Собор Іоана Хрестителя
- 21 Чт Преподобного Григорія, чудотворця печерського. Мученика Антонія
- 22 Пт Пророка Самея. Святителя Петра, єпископа Севастії Вірменської
- 23 Сб Святителя Григорія, єпископа Нисського. Преподобного Павла Комельського
- 24 Нд Про митаря і фарисея. Преподобного Феодосія Великого, спільніх життів начальника
- 25 Пн Мучениці Татані. Святителя Сави, архієпископа Сербського
- 26 Вт Мученика Петра Аніського. Преподобного Якова, єпископа Низібійського
- 27 Ср Преподобного Адама. Рівноапостольної Ніни, просвітителі Грузії
- 28 Чт Преподобних Павла Фивейського, Іоана Кущника, Прохора Й Гавріїла
- 29 Пт Праведного Максима, священика totemського
- 30 Сб Преподобного Антонія Великого
- 31 Нд Про блудного сина. Святителів Афанасія та Кирила, архієпископів Олександрийських

ЛЮТИЙ

- 1 Пн Преподобного Макарія Великого, Єгипетського
- 2 Вт Преподобного Євфимія Великого. Преподобного Лаврентія, затворника печерського
- 3 Ср Преподобного Максима Сповідника. Мучеників Евгенія, Анастасія
- 4 Чт Apostola Тимофія. Преподобномученика Анастасія, диякона печерського
- 5 Пт Священномуученика Клиmenta, єпископа Аникирського, і мученика Агафангела
- 6 Сб Помінальна (м'ясопусна). Преподобної Ксенії
- 7 Нд М'ясопусна, про Страшний суд. Святителя Григорія Богослова
- 8 Пн Преподобних Ксенофонта, Марії, Аркадія, Йоана, Симеона Ветхого
- 9 Вт Перенесення мощей святителя Йоана Золотоустого
- 10 Ср Преподобних Єфрема Сиріна, Ісаака Сиріна
- 11 Чт Святителя Лаврентія, затворника печерського, єпископа Туровського. Мучеників Романа, Якова
- 12 Пт Собор святителі Vasiliia Великого, Григорія Богослова та Йоана Золотоустого
- 13 Сб Безсрібників мучеників Кира та Йоана. Святителя Mikiti, затворника печерського, єпископа Новгородського
- 14 Нд Сиропусна, прощена. Згадування Адамового вигнання
- СТРИТЕННЯ ГОСПОДА ІСУСА ХРИСТА**
- Заговини (запусти) на Великий піст
- 15 Пн Початок Великого посту
- 16 Вт Праведних Симеона Богоприємця ій пророчиці Анни
- 17 Ср Благовірного величного князя Георгія (Юрія) Всеволодовича Володимирського
- 18 Чт Мучениці Агафії. Святителя Феодосія, архієпископа Чернігівського
- 19 Пт Мучеників Христини, Максима, Юліана
- 20 Сб Великомученика Феодора Тирона. Преподобного Луки Єлладського
- 21 Нд Торжество Православ'я. Великомученика Феодора Stratylata
- 22 Пн Мученика Никифора з Антіохії Сирійської. Преподобного Панкратія, ієромонаха, затворника печерського
- 23 Вт Преподобного Прохора, чудотворця печерського. Мучениці Valentini
- 24 Ср Праведної Феодори, цариці Грекької, що відновила шанування святих ікон
- 25 Чт Святителя Олексія, митрополита Київського і всієї Русі, чудотворця
- 26 Пт Преподобних Зої, Фотії (Світлани). Благовірного князя Константина Острозького
- 27 Сб Рівноапостольного Кирила, учителя слов'янського. Поминання померлих
- 28 Нд Святителя Григорія Палами, архієпископа Фессалонітського. Собор преподобних отців Києво-Печерських

БЕРЕЗЕНЬ

- 1 Пн Мучеників Павла, Юліана, Іллі, Даниїла
- 2 Вт Великомученика Феодора Тирона. Преподобного Феодора, мовчальника печерського
- 3 Ср Святителя Льва, папи Римського
- 4 Чт Апостола від 70-ти Архипа, Филиmona. Мучеників Максима, Феодота
- 5 Пт Преподобного Агафона, чудотворця печерського. Благовірного князя Ярослава Мудрого
- 6 Сб Преподобного Тимофія, що в Символах. Святителя Георгія, єпископа Амастридського. Поминання померлих
- 7 Нд Хрестопоклонна. Мучеників Феодора, Філіпа. Преподобного Афанасія, сповідника
- 8 Пн Священномуученика Полікарпа, єпископа Смирнського
- 9 Вт Перше і друге знайдення глави Йоана Предтечі
- 10 Ср Святителя Таракія Константинопольського
- 11 Чт Святителя Порfirія, архієпископа Газького
- 12 Пт Преподобного Прокопія Декаполіта, сповідника
- 13 Сб Святителя Арсенія (Мацієвича), митрополита Ростовського. Поминання померлих
- 14 Нд Преподобного Іоана Ліствичника. Преподобномучениці Євдокії. Мучениці Antoninii
- 15 Пн Святителя Іова (Борецького), митрополита Київського і всієї Русі
- 16 Вт Мученика Євтропія
- 17 Ср Преподобного Герасима, що на Йордані
- 18 Чт Преподобного Марка. «Маріїне стояння» (Поклони).
- 19 Пт Преподобного Аркадія Кіпрського. Белъко (Ченстоховської) ікони Божої Materi
- 20 Сб Похвала Пресвятої Богородиці. Священномуученика Евгенія, єпископа в Херсонесі
- 21 Нд Преподобної Marії Єгипетської. Apostola Єрма
- 22 Пн Сорока севастійських мучеників. Праведного Tarasія
- 23 Вт Мучеників Леоніда, Галини
- 24 Ср Святителя Софрона, Патріарха Єрусалимського
- 25 Чт Святителя Григорія Двоєслова, Папи Римського
- 26 Пт Мучеників Oleksandra, Христини Персидської
- 27 Сб Воскресення праведного Lazarя. Благовірного величного князя Rostislava-Mihaila
- 28 Нд ВХІД ГОСПОДНІЙ У ЕРУСАЛИМ (Вербница)
- 29 Пн Страсний тиждень. Великий понеділок. Священномуученика Oleksandra, папи Римського
- 30 Вт Великий вівторок. Преподобного Oleksія, чоловіка Божого
- 31 Ср Велика середа. Святителя Кирила, архієпископа Єрусалимського

КВІТЕНЬ

- 1 Чт Великий четвер. Спомин Тайної вечери. Мучениці Darii. Праведної Софії, книгині Слуцької
- 2 Пт Велика п'ятниця. Спомин святих спасених страстей Господа нашого Ісуса Христа. Мучениць Oleksandrі, Klavdi, Юліanії
- 3 Сб Велика субота. Преподобного Якова, єпископа, сповідника. Святителя Кирила, єпископа Катанського
- 4 Нд ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВЕ. ПАСХА (ВЕЛИКДЕНЬ)
- 5 Пн Великодній тиждень. Світливий понеділок. Преподобного Никона, ігумена Печерського. Мучениці Lidii
- 6 Вт Світливий вівторок. Святителя Артемія, єпископа Солунського. Преподобного Захарії, поснника печерського
- 7 Ср Світла середа
- 8 Чт БЛАГОВІЩЕННЯ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ
- 9 Чт Світлив четвер. Мучениці Anni, Alli, Larissi. Пребородного Vasiliia Novogo
- 10 Пт Світла п'ятниця. Преподобного Йоана Прозорливого, єгипетського
- 11 Сб Світла субота. Преподобного Іларіона Novого, ігумена Pelikitского. Преподобномученика Євстратія Печерського
- 12 Нд Антипасха. Апостола Fomi
- 13 Пн Преподобного Йоана, безмовника
- 13 Вт Радоніжа (Проводи, поминання померлих). Преподобного Ipatija, цілителя печерського
- 14 Ср Преподобного Makaria, ігумена Pelikitского обителі
- 15 Чт Преподобного Tita, чудотворця
- 16 Пт Преподобного Mikiti, сповідника, ігумена обителі Mudiikijskoy
- 17 Сб Преподобного Йосифа Bagatoхovoroblivого, печерського
- 18 Нд Святих жіноч-мироносиць Marії Magdalini, Соломії та інших. Благовірної Tamari, цариці Grujskoy
- 19 Пн Святителя Мefodija, архієпископа Morawskого
- 20 Вт Преподобного Danyila Переяславського
- 21 Ср Преподобного Rufa, затворника печерського
- 22 Чт Преподобномученика Vadima, архімандрита
- 23 Пт Mучеників Maxima, Oleksandra
- 24 Сб Преподобного Ioana, учня преподобного Grigorija Dekapolita
- 25 Нд Про розслабленого. Преподобного Vasiliia, сповідника, єпископа Pariskyskого
- 26 Пн Священномуученика Artemona, пресвітера Laodikijskого
- 27 Вт Mучеників Antonia, Ioana Litoyskix
- 28 Ср Переополення П'ятдесятниці. Apostola від 70-ти Trofima
- 29 Чт Mучеників Agapii, Leonida, Galini
- 30 Пт Священномуученика Simeona, єпископа Perisidskого

ТРАВЕНЬ

- 1 Сб Mучеників Viktora, Zinona
- 2 Нд Преподобних Іоана Ветхопечерника, Nikifora, igumenia
- 3 Пн Святителів Григорія й Анастасія Синаїта, Patrіarhі Antioхійських
- 4 Вт Mучеників Dionisia, Kіndrata
- 5 Ср Apostolіv Nafanhaїla, Lukи, Klimenta. Преподобного Vitalija
- 6 Чт Великомученика Юрія (Georgія) Pereymozcia. Mучениці царіці Oleksandri.
- 7 Пт Преподобних Savi й Oleksія, затворника, печерського. Преподобної Єлизавети
- 8 Сб Apostola і evangelista Marka
- 9 Нд Священномуученика Vasiliia, єпископа Amasickого
- 10 Пн Apostola i святого Simeona, rodica Hospodnho. Преподобного Stepana, igumenia Pecherського, єпископа Vолодимир-Вolinського
- 11 Вт Mученика Maxima. Святителя Kiryla, єпископа Turowsкого
- 12 Ср Преподобного Amfilohia Pochayivskого. Святителя Vasiliia, єпископа Zaolymskого
- 13 Чт ВОЗНЕСІННЯ ГОСПОДНЕ
- 14 Пт Proroka Eremi. Священномуученика Makarija, митрополита Kyiv'skого
- 15 Сб Святителя Afanasija Velikого, arхієпископа Oleksandrijskого
- 16 Нд Святих отців i Вселенського Собору. Mученика Timofija. Преподобного Feodosija, igumenia Kiesko-Pecherсьkого
- 17 Пн Преподобних Mikiti, Nikifora u Novgorodі
- 18 Вт Mучениці Iriini. Ikonи Boжої Materi «Nepiviana Chasa»
- 19 Ср Преподобного Iova Pochayivskого
- 20 Чт Преподобного Antonія Martkobskого
- 21 Пт Apostola i evangelista Ioana Bogoslova. Преподобного Arsenija Velykого
- 22 Сб Trojtska pominalna. Pereysenia moshch svatyтеля Mikołaja, arхієпископа Mir Lkiskih, chudotворcy
- 23 Нд DENЬ SВTOI TRIJCI. P'ятдесятница (Zeleni svyatya)
- 24 Пн DENЬ SВTOGO DUXA. Rivoaopostolnykh Kiryla ta Meфodija, vchiteliv slov'ianskiх
- 25 Вт Святителя Epifaniya, єпископа Kipr'skого
- 26 Ср Svятого Georhia, spovidnika, z družinoju Iriynou i d'tymby
- 27 Чт Mученикіv Isidora, Maxima
- 28 Пт Преподобного Paxomia Velikого
- 29 Сб Преподобного Feodora Osvychenego
- 30 Нд Всіх святих. Святителя Stefana, Patrіarha Konstantinopolskого. Ikonи Boжої Materi «Nerushima Stina» (Kiev'ska Oronata)
- 31 Пн Mученикіv Andrija, Oljii. Початок Petrovogo postu (Petrvki)

ЧЕРВЕНЬ

- 1 Вт Преподобних Sergija Shukhomskого, Ioana, єпископа Gotf'skого
- 2 Ср Mученика Oleksandra
- 3 Чт Вишгородської (Vladimirskoi) ikoni Boжої Materi. Rivoaopostolnykh царя Konstantina i materi yogo цariці Eleni
- 4 Пт Mученика Ioana-Volodimira, kniazya Serbskого
- 5 Сб Преподобного Mihaila, spovidnika, єпископа Sinaidskого. Преподобnoї Evfrosyni, igumenia Poločkoy
- 6 Нд Усіх святих землі Української. Собор mучеників holmskix i pidijskix. Преподобного Simeona Stovlnika na Lviv'j hori. Преподобного Mikiti Perejsslavskogo
- 7 Пн Третє знайдення глави Йоана Хрестителя
- 8 Вт Apostoliv від 70-ти Karpa, Alfeja. Mученикіv Georhia Novogo, Eleni
- 9 Ср Праведного Іоана Руського, spovidnika. Mученикіv Feodori, dvi
- 10 Чт Преподобного Mikiti, spovidnika, єпископа Xalikdonskого
- 11 Пт Mученикіv Feodosi, dvi tirs'koj
- 12 Сб Преподобного Icaakia, spovidnika, igumenia obitelei Dalmat'skoy
- 13 Нд Apostola vіd 70-ty Erma
- 14 Пн Mученика Юstina Filosofa. Преподобного Agapita Pecher'skого, lіkarya bezvіdpłatnego
- 15 Вт Великомученика Ioana Novogo, Coczavskого
- 16 Ср Mученикіv Pavla, Djonisia
- 17 Чт Святителя Mityrofana, Patrіarha Konstantinopolskого
- 18 Пт Blажennego Konstantina, mityropolita Kyiv'skого i всієї Rusi. Mученикіv Markiana, Leonida
- 19 Сб Преподобного Biccariона, chudotворcy egipetskого
- 20 Нд Mученикіv Valerij, Marii в Cesarii Palestinskij
- 21 Пн Великомученика Feodora Stratylata
- 22 Вт Святителя Kiryla, arхієпископа Oleksandrijskого. Mученикіv Marfi i Marii v Persi'
- 23 Ср Святителя Ioana, mityropolita Tobolskого
- 24 Чт Apostoliv Barfolumija i Varavni
- 25 Пт Преподобних Onufrija Velikого, Petra Afon'skого
- 26 Сб Mученикіv Antonini
- 27 Нд Proroka Eliseya. Преподобного Meфodija, igumenia Peshnoyskого
- 28 Пн Святителя Mikhaila, perшого mityropolita Kyiv'skого
- 29 Вт Святителя Tihona, єпископа Amafunt'skого
- 30 Ср Mучениka Manuila

«Волинські єпархіальні відомості рисний засіб у духовному житті. Аби ця найпопулярніша релігійна діла Вам додому – випишіть її у лені області, починаючи з будівництва з доставкою – 1 гривня – 91241. Архів основних публікацій церковні новини, фотогалерея інтернет за адресою: www.pra...

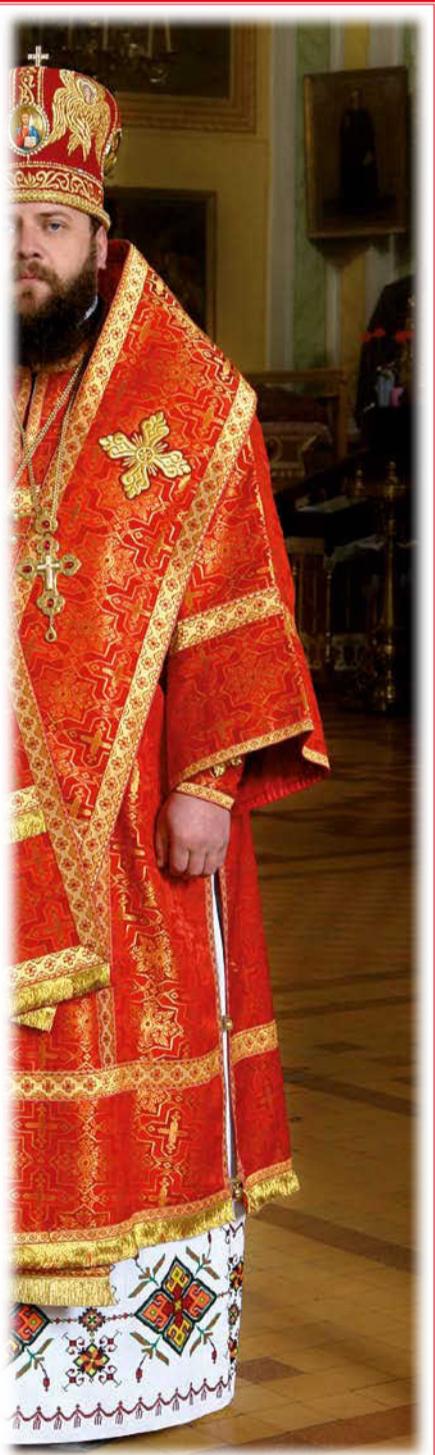
Календар подано за новим стилем. День

льюром і величими літерами. Червоним а блакитним – менш, у тому числ

— надійна підмога та
ко-
ті православного християнина.
на газета в нашому краї надхо-
у будь-якому поштовому відді-
-якого місяця. Вартість одного
н 63 к. (без вартості приймання
у каталогі з обласної періодики
лікації часопису, оперативні
я єпархії, документи тощо – в
voslavja.lutsk.ua

ЛАВНИЙ ПДАР

10

вонадцять найбільших свят виділено ко-
н і відзначено також великі свята й неділі,
вані в нашому краї.
ки, за якими можна визначити строгість
го, яєць, риби, олії;
го, яєць, риби;
го, яєць;
ются напередодні середи, п'ятниці, не-
м постів, а також 7–20 січня, 7–14 лютого.

ЛІПЕНЬ

- 1 Чт Преподобного Леонтія, канонарха печерського
- 2 Пт Апостола Юди, брата Господнього за плотю
- 3 Сб Священномученика Мефодія, єпископа Патарського
- 4 Нд Мученика Юліана Тарсійського. Преподобного Юлія, пресвітера
- 5 Пн Священномученика Євсевія, єпископа Самосатського
- 6 Вт Вишгородської (Владимирської) ікони Божої Матері. Праведного Артемія Веркольського
- 7 Ср Різдво Іоана Хрестителя. Преподобних Іова та Феодосія Манявських. Преподобного Антонія Димського
- 8 Чт Преподомиченці Февронії, діви
- 9 Пт Преподобного Давида Солунського
- 10 Сб Праведної Йоанни, міроносиці. Преподобного Мартина Туровського
- 11 Нд Преподобного Павла, лікаря
- 12 Пн Першоверховних апостолів Петра і Павла
- 13 Вт Собор 12-ти апостолів. Волинської ікони Божої Матері
- 14 Ср Безсрібників Косми та Даміана, що в Римі постраждали. Преподобних Петра, патрікія, Никодима Святогорця
- 15 Чт Покладення чесної ризи Пресвятої Богородиці у Влахерні. Святих Фотія, митрополита Київського і всієї Русі
- 16 Пт Преподобного Анатолія, затворника
- 17 Сб Святителя Андрія, архієпископа Крітського. Священномученика Феодора, єпископа Киринського
- 18 Нд Преподобного Афанасія Афонського. Мученик Анні й Кирилла
- 19 Пн Преподобного Сисоя, схимника печерського. Мучеників Валентина, пресвітера, Антонія
- 20 Вт Преподобного Фоми, що в Малєї
- 21 Ср Великомученика Прокопія
- 22 Чт Священномученика Кирила, єпископа Гортинського. Мученика Олександра
- 23 Пт Преподобних Антонія, начальника всіх руських ченців, Силуана, схимника, печерських
- 24 Сб Рівноапостольної Ольги, великої княгині Київської
- 25 Нд Мучеників Феодора, варяга, і сина його Йоана, в Києві
- 26 Пн Собор архангела Гавриїла
- 27 Вт Преподобного Онисима, чудотворця
- 28 Ср Рівноапостольного великого князя Володимира. Хрещення Русі-України
- 29 Чт Мучеників Валентини, Юлії, діви
- 30 Пт Великомучениці Марини (Маргарити)
- 31 Сб Преподобного Йоана Багатостражданого, печерського

СЕРПЕНЬ

- 1 Нд Преподобної Макрини, сестри святителя Василія Великого. Преподобного Паїсія Печерського
- 2 Пт Пророка Іллі
- 3 Вт Преподобних Симеона, Христа ради юродивого, та Йоана, співпосника його. Преподобного Онуфрія Мовчанового, печерського
- 4 Ср Мироносиці рівноапостольної Марії Магдалини. Преподобного Корнілія Переяславського
- 5 Чт Почаївської ікони Божої Матері. Мученика Трофима
- 6 Пт Мучениці Христини. Мучеників благоїрних князів Бориса і Гліба. Преподобного Полікарпа, архімандрита печерського
- 7 Сб Успіння праведної Анни, матері Пресвятої Богородиці
- 8 Нд Преподобного Мойсея Угріна, печерського. Преподомиченці Паракасеви
- 9 Пн Великомученика і цілителя Пантелеїмона. Преподобної Анфісі, ігумени
- 10 Вт Apostolів від 70-ти Пророка, Никанора. Преподобного Мойсея, чудотворця печерського
- 11 Ср Мучениці Калиника. Мучениці Серафими, діви. Преподомиченці Михаїла
- 12 Чт Мучеників Йоанна, вояна, Максима. Священномученика Валентина, єпископа
- 13 Пт Праведного Євдокима Каппадокійця Заговини на Успінський піст (Спасівку)
- 14 Сб Винесення Хреста Господнього. Свято Спаса та Богородиці. Семи мучеників Макавеєвих. Початок Успінського посту (Спасівки)
- 15 Нд Блаженного Василія Спасо-Кубенського
- 16 Пн Преподобного Антонія Римлянина, новгородського чудотворця
- 17 Вт Преподомиченці Євдокії
- 18 Ср Мученика Євгения
- 19 Чт ПРЕОБРАЖЕННЯ ГОСПОДА ІСУСА ХРИСТА
- 20 Пт Преподобного Пимена
- 21 Сб Багатохворобливого, печерського Преподобного Григорія, іконописця печерського
- 22 Нд Апостола Матвія. Тростянецької ікони Божої Матері
- 23 Пн Мученика Романа Римського
- 24 Вт Преподобного Феодора, князя Острозького, печерського
- 25 Ср Священномученика Олександра, єпископа Команського
- 26 Чт Мучеників Іполита, Іринея
- 27 Пт Преподобного Аркадія Новоторзького
- 28 Сб УСПІННЯ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ
- 29 Нд Мученика Діоміда, лікаря
- 30 Пн Мученика Мирона, пресвітера. Преподобного Аліпія, іконописця печерського
- 31 Вт Мучеників Флора і Лавра

ЖОВТЕНЬ

- 1 Пт Мучеників Ариадни, Ірини
- 2 Сб Благоїрного великого князя Ігоря Чернігівського та Київського
- 3 Нд Мучеників та сповідників Михайла, князя Чернігівського, і боярина його Феодора, чудотворців
- 4 Пн Преподобного Даниїла Шужгорського. Преподобномучениці рівноапостольної Фекли. Святого Владислава Сербського
- 5 Вт Пророка Йоана. Праведного Петра, колишнього митрополита
- 6 Ср Зачаття Іоана Хрестителя. Мучеників Андрія, Йоана, Петра
- 7 Чт Преподобного Феодосія Манявського. Преподомиченці рівноапостольної Фекли. Святого Владислава Сербського
- 8 Пт Преподобної Євфросинії Олександрийської. Преподобного Сергія, ігумена Радонезького, всієї Русі чудотворця
- 9 Сб Апостола і євангеліста Йоана Богослова
- 10 Нд Apostolів від 70-ти Марка, Аристарха, Зіни. Преподобного Ігнатія
- 11 Пн Преподобного Харитона Сповідника. Собор преподобних отців Києво-Печерських. Благоїрного князя В'ячеслава Чеського
- 12 Вт Преподобного Кириака, пустельника. Преподобного Феофана Мілостивого
- 13 Ср Святителя Михайла, першого митрополита Київського і всієї Русі (день ангела архієпископа Луцького і Волинського Михайла)
- 14 Чт Покрова Богородиці Праведного Петра Багатостражданого (Калнишевського)
- 15 Пт Блаженного Андрія, Христа ради юродивого
- 16 Сб Священномученика Діонісія Ареопагіта, єпископа Афінського
- 17 Нд Священномученика Петра Каптолійського
- 18 Пн Преподобного Даміана, пресвітера, цілителя печерського
- 19 Вт Апостола Фоми
- 20 Ср Преподобного Сергія Послушного, печерського
- 21 Чт Преподобних Пелагеї, Таїсії
- 22 Пт Апостола Якова Алфеєва (день інтронізації Патріарха Філарета)
- 23 Сб Собор Волинських святих
- 24 Нд Пам'ять святих отців VII Вселенського Собору. Мучениці Зінайї
- 25 Пн Мучеників Андроніка, Домники
- 26 Вт Преподобного Веніамина, затворника печерського
- 27 Ср Мученика Назарія. Преподобного Миколи-Святоши, князя Луцького, Чернігівського, печерського чудотворця
- 28 Чт Священномученика Лукіана Печерського
- 29 Пт Преподобного Лонгіна, воротаря печерського
- 30 Сб Преподомиченці Андрія Крітського
- 31 Нд Апостола і євангеліста Луки

ЛІСТОПАД

- 1 Пн Пророка Йоїля. Блаженної Клеопатри та сина її Йоана
- 2 Вт Великомученика Артемія
- 3 Ср Преподобного Іаріона Великого
- 4 Чт Мучеників Олександра, єпископа, Анни, Єлісавети, Феодорі
- 5 Пт Апостола Якова, брата Господнього за плотю
- 6 Сб Димитрівська поминальна. Преподобних Арефа, Сисоя, Феофіла, затворників печерських. Святителя Афанасія, Патріарха Константинопольського
- 7 Нд Мучеників Маркіана, Анастасія. Преподобного Мартирия, диякона печерського
- 8 Пн Великомученика Димитрія Солунського. Преподобного Афанасія Мидикійського
- 9 Вт Преподобного Нестора Літописця, печерського
- 10 Ср Мучениці Параскеви-П'ятниці. Преподобного Йоава, ігумена Почаївського. Святителя Димитрія, митрополита Ростовського. Преподобного Нестора, некнижного, печерського
- 11 Чт Преподомиченці Анастасії Римлянки. Блаженної Марії
- 12 Пт Мучениці Зиновії
- 13 Сб Преподобних Спиридона і Никодима, проскурників печерських
- 14 Нд Безсрібників і чудотворців Косми й Даміана Асійських і матері їхньої преподобної Феодотії
- 15 Пн Преподобного Маркіана Киринського
- 16 Вт Мученика Йосифа, пресвітера
- 17 Ср Преподобного Меркурія, посника печерського. Святителя Павла (Конюшкевича), митрополита Тобольського
- 18 Чт Святителя Григорія, архієпископа Олександрийського
- 19 Пт Преподобного Луки, економа печерського. Мучениці Євфросинії
- 20 Сб Мучеників Афанасія, Валерія, Євгenia
- 21 Нд Собор архістратига Михаїла та інших небесних сил безплотних
- 22 Пн Мучеників Порfirія, Антонія
- 23 Вт Мученика Ореста, лікаря
- 24 Ср Мучеників Віктора, Стефани
- 25 Чт Святителя Йоана Милостивого, Патріарха Олександрийського
- 26 Пт Святителя Йоана Золотоустого, архієпископа Константинопольського
- 27 Сб Апостола Филипа. Заговорини на Різдвяний піст (Пилипівку)
- 28 Нд Мучеників і сповідників Гурія, Самона й Авиви. Початок Різдвяного посту (Пилипівки)
- 29 Пн Апостола і євангеліста Матвія
- 30 Вт Святителя Григорія, чудотворця, єпископа Неокесарійського

СЕРІЄСЕНЬ

- 1 Ср Мучеників Андрія Стратилата, Тимофія, Агапія, Фекли
- 2 Чт Пророка Самуїла
- 3 Пт Преподобного Аврамія Працелюбного, печерського
- 4 Сб Мученика Агафоника. Священномученика Афанасія, єпископа
- 5 Нд Священномученика Іринея, єпископа Ліонського. Святителя Калиника, Патріарха Константинопольського
- 6 Пн Священномученика Євтихія. Преподобного Георгія Лімніота
- 7 Вт Апостола від 70-ти Тита, єпископа Крітського. Святителя Євлогія, єпископа Едеського
- 8 Ср Мучеників Адріана і Наталії
- 9 Чт Преподобного Пимена Великого. Преподобних священномучеників Кукші і Пимена, посника, печерських
- 10 Пт Собор преподобних отців Києво-Печерських. Крайові. Преподобній Антоній і Феодосія Печерських
- 11 Сб Усіковення голови Йоана Хрестителя
- 12 Нд Святителі Олександра, Йоана, Павла Нового, Патріархів Константинопольських
- 13 Пн Покладення чесного пояса Пресвятої Богородиці. Священномученика Кипріана, єпископа Карфагенського. Святителя Геннадія, Патріарха Константинопольського
- 14 Вт Преподобного Симеона Стовпника і матері його Марфи
- 15 Ср Преподобних Антонія і Феодосія Печерських
- 16 Чт Мученика Петра
- 17 Пт Пророка-боговидця Мойсея
- 18 Сб Пророка Захарії і праведної Єлісавети, батьків Йоана Хрестителя. Преподомиченци Афанасія Берestейського. Мучениці Раїси (Ірайди)
- 19 Нд Спомин чуда архістратига Михайлa в Хонах. Мученика Макарія
- 20 Пн Преподомиченца Макарія Канівського, архімандрита Овруцького, Переяславського. Преподобного Луки
- 21 Вт РІЗДВО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ Холмської ікони Божої Матері. Ікони Софії, Примирості Божої (Київської)
- 22 Ср Праведних богоотців Йоакима й Анни.
- 23 Чт Преподобного Павла Послушного, печерського
- 24 Пт Преподобного Феодори Олександрійської. Мученика Димитрія
- 25 Сб Мученика Феодора Олександрійського
- 26 Нд Мучеників Леонтія, Іллі
- 27 Пн ВОЗДІЖЕННЯ ХРЕСТА ГОСПОДНЬОГО
- 28 Вт Великомученика Микити. Мучеників Максима, Порфирія
- 29 Ср Мучениці Людмили, княгині Чеської
- 30 Чт Мучениці Віри, Надії, Любові, Софії

ГРУДЕНЬ

- 1 Ср Мучеників Платона, Романа, диякона
- 2 Чт Пророка з 12-ти Авдія. Преподобного Варлаама, ігумена печерського
- 3 Пт Мучеників Анатолія, Йосифа, Йоана, Фекли, Анни
- 4 Сб ВВЕДЕННЯ В ХРАМ БОГОРОДИЦІ
- 5 Нд Апостолів від 70-ти Філіимона, Архіпа, Благоїрного Ярополка, князя Володимир-Волинського. Мучеників Максима, Прокопія, читця
- 6 Пн Святителя Григорія, єпископа Акрагантійського
- 7 Вт Великомучениці Катерини. Преподобного Меркурія, посника печерського
- 8 Ср Священномученика Петра, архієпископа Олександрійського
- 9 Чт Преподобних Аліпія, стовпника, Якова, пустельника
- 10 Пт Преподобного Романа
- 11 Сб Преподомиченціа і сповідника Стефана Нового. Мучеників Василія, Григорія, Йоана Преподобного Нектарія Печерського
- 12 Нд Пророка Наума. Праведного Філарета Милостивого (день ангела Патріарха Філарета)
- 13 Пн Апостола Андрія Первозваного
- 1

ХРОНІКА

Закінчення. Початок на 2 стор.
ми звершив Божественну Літургію, сказав архієпископське слово про важливість прикрашання храму як споруди та храму душі – добрими вчинками, насамперед прощенням.

У монастирі

7 грудня архієрей очолив престольне свято в храмі Великомучениці Катерини Василівського жіночого монастиря в Луцьку. Це перший храмовий празник у недавно освяченому Божому дому. Під час Божественної Літургії з владикою співслужили намісники Замкового монастиря Архангелів ігумен Святополк (Канюка), монастиря Святителя Миколая Чудотворця в с. Жидичин Ківерецького деканату ігумен Константин (Марченко), ієромонахи та інші священнослужителі. У Богослужінні взяли участь намісниця монахиня Анастасія (Заруднєць), черніці й послушниці, а також багато мирян.

У Маневицькому деканаті

7 грудня в районному будинку культури провели вечір з нагоди 70-річчя утворення Волинської області. У президії були присутні керівники районної ради, райдержадміністрації, заслужені люди району, зал – заповнений простим народом. Поміж своїх парафіян сиділа настоятель місцевої Вознесенської парафії Кіївського Патріархату священик Михайло Мельничук і душпастир із Московського Патріархату священик Петро Бомазюк. Ведучі заходу запросили їх на сцену. Першим промовляв отець Петро, який, поміж іншими, висловив жаль, що українське Православ'я нині ще роз'єднане. У своєму ж слові отець Михайло сказав, Божий народ давно втімився від цього роз'єднання і прагне бути єдиним. Нині у найвищих церковних колах розпочалось потепління, що має врешті-решт привести до нашої повної єдності. А нам, по містах і селах, треба ї самим долати цю ворожечу. Якщо ми зараз, прямо тут, скажемо один одному «Прости і проща»), то зробимо свій внесок у побудову церковної єдності. По цих словах панотці потисли один одному руки і тричі поцілевались. Усі присутні покрили оваціями цю зворушливу сцену.

У Городівському деканаті

8 грудня декан протоієрей Андрій Сидор повідомив архієпископові Михаїлові, що у вітварі храму Успіння Пресвятої Богородиці с. Скригово за непідтвердженими даними замироточила ікона Господа Ісуса Христа. За словами настоятеля парафії священика Володимира Курчишина, це сталося після свята Собор архістратига Михаїла та інших небесних сил безплотних. Зважаючи на ймовірність чуда й що до Скригова прибуває багато паломників, владика благословив виставити образ для поклоніння посеред церкви, відправити щодені богослужіння і розпочати відповідні дослідження цієї події та спостереження за іконою, щоб підтвердити або спростувати факт мироточіння.

Проти СНІДу – разом!

1 грудня настоятель храму Святої Софії – Премудрості Божої у Волинському національному університеті ім. Лесі Українки протоієрей Віктор Михалевич, капелан цього закладу протоієрей Михайло Бучак, викованці духовної семінарії та Луцького базового медичного коледжу провели свічкову ходу з нагоди Всеесвітнього дня боротьби зі СНІДом.

8–9 грудня у місті Ірпінь пройшла спільна конференція благодійної організації «Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД» та Церков і релігійних організацій України «Позитивна віра – розвиток партнерства», у котрій взяли участь представники нашої Церкви

ПОСТАТИ

Подвиг учителя не забуто

У загальноосвітній школі № 2 селища Іванічі відбувся день пам'яті вчителя військової підготовки Юрія Лелюкова. Двадцять п'ять років тому він героїчно загинув.

«Як завжди, пролунав тоді дзвінок і десятиласники сіли за парту. Цього разу Юрій Миколайович розповідав дітям про будову гранати, принцип її дії, бойову силу. ... Ко-

лишній прикордонник, кадровий офіцер ... продемонстрував один із трьох муляжів гранати. Показав її у розрізі. Далі взяв ще один учебний макет.

– Перш ніж привести гранату в бойове положення, – показував Юрій Лелюков, – потрібно притиснути спусковий важіль і висмикнути кільце. В учебній гранаті почується клацання, а в справжній – клацання і піде димок... Якщо чеку висмикнути, до вибуху залишиться чотири секунди...

Двадцять шість пар дитячих очей уважно спостерігали за рухом учителя. Юра впев-

нено, із посмішкою на устах, відпустив чеку. Клацнуло і пішов димок! Близькавично запрацювала думка. Поруч вікно, але ж там, у дворі, граються щебетливі малюки, попереду – цілий клас. Випускники побачили, як вчитель різко повернувся до них спиною, метнувшись у куток і притиснув гранату. Пролунав оглушливий вибух. У вікнах повілітили шиби. Із стін і стелі посыпалася шту-

катурка. Клас заволокло димом. Діти ще до кінця не усвідомили: що ж сталося? Мершій до вчителя. Винесли у коридор. І аж тут побачили його закривлене тіло...» (зі статті В'ячеслава Стрия).

Через багато років 29 листопада зібралися в тому ж класі й сіли за парту ті ж самі очевидці, зібралися учителі, знайомі, щоб згадати подвиг героя. За християнським звичаєм присутні поспішили до Божого храму, де панаходи очолив настоятель парафії Казанської ікони Божої Матері протоієрей Андрій Мельничук. У своему слові він сказав: «Спочилий віддав життя за близьких, за дітей, тому він не тільки герой, а виконавець великої заповіді Божої».

Із храму всі пішли на кладовище, де було відслужено літію (коротку усердну молитву) по герою, покладено квіти на його могилу.

**Протоієрей Василь МЕЛЬНИЧУК,
клірик парафії Казанської ікони
Божої Матері в Іванічах
Світлина Тетяни МЕЛЬНИЧУК**

П'ятнадцять років над цим дуже пошкодженим образом працював реставратор Анатолій Квасюк, спершу потайки, на квартирі, а згодом у музейній майстерні. Численні жертводавці, зокрема громадські організації та Церкви, багато допомагали йому в цій висококваліфікованій подвигницькій роботі. І ось реставрацію Холмського чудотворного образа повністю завершено.

На презентацію відродженої реліквії приступили численні фахівці з сакрального мистецтва, церковній державні достойники. Владика Михаїл виголосив подячне слово всім, хто був причетний до такої великої праці, вручив благословені грамоти деяким меценатам цієї справи: голові облдержадміні-

СВЯТИНІ ВОЛИНІ

Завершено велику роботу

1 грудня архієпископ Луцький і Волинський Михаїл та канцлер протоієрей Микола Цап побували в Музеї волинської ікони, де взяли участь у презентаційній академії з нагоди завершення реставрації Холмського чудотворного образа Богородиці.

Це одна з найдавніших у світі Богородичних ікон (кінець XI ст.), що шануються і православними, і католиками. Разом з тим, це найдавніший образ у нашій країні. Він був серед найбільших святынь Київської Русі, з XIII ст. перебував у Холмі – столиці Волинсько-Галицького князівства. Його подальша доля, як і вся історія Холмщини та цілій України, сповнена трагізму: образ не-

одноразово зникав і віднаходився, нищився і відновлювався. Ікона прославилась численними чудесами, перше з яких фіксується під 1240 роком, останнє – нашими днями. У XVII ст. уніатський єпископ Яків Суша уклав книгу «Фенікс...» (три видання), у якій описав понад сімсот чудес, що сталися за посередництвом Холмської Богородиці. Пресвятій Діві на честь цього образа складено особливі служби – акафісти (останній 2005 року), кожен рік 21 вересня проходять величні прощі.

У повоєнний час ікона переховувалася в родині православного священика Гавриїла Коробчука і передана його дочкою Надією Горлицькою на вічне зберігання до музею.

страції Миколі Романюку, начальникові обласного управління культури Володимирові Лисюку, директору краєзнавчого музею Анатолієві Сипюку, а також завідувачі музею волинської ікони Тетяни Єлісеєві, усьому колективу цього закладу. Анатолія Квасюка ж Київський Патріархат нагородив орденом Архістратига Михаїла.

Відтепер оригінал чудотворної Холмської ікони Богородиці з Дитятком постійно експонується в окремому залі музею, до нього приходять і шанувальники мистецтва, і Богомільці, священнослужителі тут відправляють окремі служби.

**Віктор ГРЕБЕНЮК
Світлина Леоніда МАКСИМОВА**

ви – викладач Волинської духовної семінарії, настоятель парафії Святої Трійці в с. Липини Луцького районного деканату священик Микола Цап'юк та священик Василь Фурман, настоятель парафії Різдва Пресвятої Богородиці в с. Білин і Святого Духа в с. Колодниця Ковельського районного деканату.

У Києві

Архієпископ Михаїл взяв участь у кількох Богослужіннях та заходах, які відбулися в столиці.

13 грудня владика як тимчасовий член Священного Синоду був учасником його засідання в патріаршій резиденції під головуванням Святішого Філарета. Увечері цього дня й ранком наступного, 14 грудня, епархіальний архієрей долучився до святкових відправ у Володимирському соборі з нагоди тезоіменитства Первоєпарха нашої Церкви.

16–17 грудня архієпископ Михаїл взяв участь у урочистих Богослужіннях, присвячених великомучениці Варварі та пов'язаних із висвятою ієромонаха Марка (Гринчевського), випускника Волинської духовної семінарії, на єпископа Чернівецького і Кіцманського.

Служіння архієрея

8 грудня архієпископ Михаїл взяв участь у заходах, пов'язаних із перевуванням у нашому краї Президента України Віктора Ющенка. Зокрема, владика поспілкувався з Президентом, долучився до його зустрічі з викладачами й студентами Волинського національного університету ім. Лесі Українки, а також став учасником урочистого зібрання в обласному академічному муздраті театру ім. Тараса Шевченка з нагоди 70-річчя утворення Волинської області та 810-ї річниці Галицько-Волинського князівства.

15 грудня українська спільнота відзначає професійне свято працівників суду. Цього дня владика з священнослужителями Свято-Троїцького собору привітав адміністративний та апеляційний обласні суди, а наступного, 16 грудня, – господарський суд області, який святкував 70-річчя створення установи.

До Миколая

19 грудня – день спомину святителя Миколая, архієпископа Мир Лікійських, чудотворця. Це свято невелике, але дуже шановане в Україні.

Цього дня в Луцьку відзначила храмовий празник Миколаївська парафія. Радість свята розділив із вірянами архієпископ Михаїл. У співслужінні з канцлером протоієреєм Миколою Цапом, настоятелем протоієреєм Миколою Гоєм та іншими священнослужителями владика відправив Літургію, під час якої нагородив отця настоятеля хрестом із прикрасами, а священика Миколу Цап'юка, викладача духовної семінарії, настоятеля парафії Святої Трійці в с. Липини Луцького районного деканату, – золотим наперсним хрестом.

Того ж дня після урочистого Богослужіння в кафедральному соборі Святої Трійці пройшов хресний хід із ковчежцем з частинкою мощей мирлікійського чудотворця від головного храму епархії до пам'ятника святому, що біля міської ради. Там, біля монумента, духовенство відправило молебень.

Літургію в соборі, ходу й молебень очолив декан протоієрей Микола Нецкар. У вітальному слові він наголосив, що день міста необхідно проводити тоді, коли Церква особливо вшановує святителя Миколая, адже він є покровителем Луцька.

У святкових відправах взяв участь міський голова Богдан Шиба.

Докладніше про ці та інші події з життя епархії – в інтернеті, на офіційному сайті www.pravoslavja.lutsk.ua у розділі «Новини»

ЛЕГЕНДА

Колись давно-давно в одному лісі, на самісінькій вершині пагорба росли три маленькі деревця. Вони дивилися в небо, слухали, як бринить між іхніх гілочок лагідний вітер, і мріяли. Мріяли про те, чим би їм хотілося стати, коли вони виростуть.

Перше деревце любило дивитися на зорі, що мерехтіли над ними. Зорі були схожі на коштовні самоцвіти, які щедра Божа рука розсипала на чорному шовку небес.

— Найдужче я би хотіло стати охоронцем скарбу, — мовило воно. — Я хочу, щоб із мене зробили красиву скриню й поклали всередину коштовності. Я буду надійним сторожем для срібла, золота чи коштовного каміння.

Друге деревце любило дивитися на річку, що брала свій початок біля підніжжя горба, на якому ріс іхній ліс. Спочатку то було в'юнке, прудке маленьке джерело, але далі русло річки ставало ширшим і глибшим, а плин спокійнішим і важливішим, а десь далеко за обрієм вона впадала в море.

— Я хочу стати великим кораблем, з пишними білими вітрилами. Я хочу плавати різними морями, побачити багато чудес і служити наймогутнішому цареві світу.

Третє деревце любило дивитися на село, що лежало в долині між горбами, за лісом. Любило дивитися на людей. Люди були завжди заклопотані, стомлені, метушливі. Маленьке деревце жаліло людей: вони такі нещасні, бо не мають часу подумати про Бога, про те, що Творець піклується про них так само, як і про птахів чи квіти, і нікого немає, щоб нагадати цим бідолахам про вічність.

— Я хочу рости, рости і стати найвищим деревом на світі. Хочу завжди стояти на вершині гори. Щоб людям, які проходять повз мене, хотілося побачити, де моя корона. Тоді вони підноситимуть свій погляд до небес, і хтосьна, можливо, згадають про Бога. Я хочу стати дорожковазом до вічності, — мовило третє деревце.

Минуло багато-багато років. Ішли дощі, світило сонце. Дерева росли. Вони стали високими та крислатими. Але в глибині душі кожне з них плекало давню дитячу мрію.

Одного дня до лісу прийшли дроворуби.

Перший дроворуб підійшов до дерева, що любило дивитися на зорі.

— Це гарне дерево. Мені потрібно саме таке.

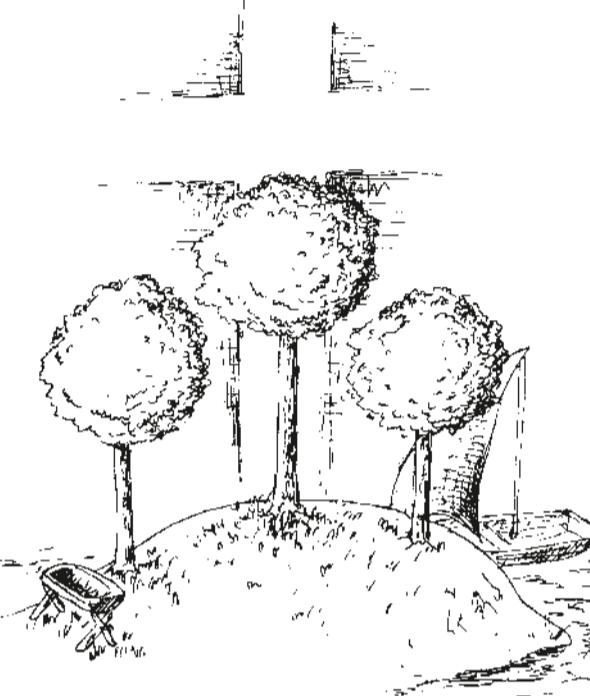
І він узявся до праці. Незабаром під ударами його сокири перше дерево упало на землю. «Прийшов мій час, — подумало воно. — Тепер із мене зроблять прекрасну скриню й я зберігатиму дорогоцінний скарб».

Другий дроворуб підійшов до дерева, що мріяло побачити море.

— Це міцне дерево. Мені потрібно саме таке.

І він узявся до праці. Незабаром друге дерево впало на землю. «Прийшов мій час, — подумало воно. — Тепер із мене зроблять вітрильник, і я ширитиму морськими хвильами. Я буду надійним кораблем, і сам цар не погребеєступити на мій борт».

І тільки третє дерево тривожно затрептіло, побачивши дроворубів. Воно було струнке та високе, схоже на небес-

ТРИ ДЕРЕВА

ний дорожовказ. Але третій дроворуб не мав часу здійняти очі до неба.

— Мені байдуже, яке дерево рубати, — сердито пробурмітів і він і взявся до праці.

Незабаром третє дерево теж лежало на землі. Воно востаннє подивилось у високе небо, на село, що лежало в долині, на людину, котра завдала йому смерті, й сумно прошелестіло своїми гілками слова прощання.

Перше дерево дуже зраділо, коли дроворуб приніс його до майстерні теслі. Проте це був бідний тесля. Він виконував замовлення не царів і вельмож, а бідних селян. Управній мозолясті руки зробили з того дерева годівницю для худоби. Отож, дерево, що любило дивитися на зорі та мріяло зберігати коштовності, так і не стало дорогою скринею. Його поставили в повітку і наповнили сіном.

Друге дерево теж вельми зраділо, коли дроворуб приніс його до корабельні. Проте на цій верфі ніколи не будували великих кораблів. З могутнього дерева, що задивлялося в далекінні і мріяло про подорожі та чудеса, зробили човен, який купили рибалки. Щодня вони виходили своїм човном на працю і коли Бог послав їм добрий улов, радісно вантажили в нього рибу. Так дерево, що мріяло вітати на своєму борту царя, стало помічником простих рибалок.

А третє дерево так і не діжалося свого майстра: його

розпилили і забули в коморі. «Я так мріяло звіщати людям про Бога, нагадувати про вічність. А з мене навіть не нарубали дров, щоб, згорівши, згріли б когось у холод. Я нікому не потрібне, лежу в темній коморі й укриваюся пилом».

Однієї ночі до хліва, де стояла годівниця для худоби, зроблена з дерева, яке любило милуватися зорями та мріяло зберігати коштовності, впав промінь дивовижної зорі. Потім туди зайшли чоловік і жінка. На руках у Ней спало Немовля. Вона поклала Дитину в ясла.

— Любая моя, як шкода, що ми на чужині. Бог послав це Дитяtko, а я не можу зробити для Нього колиску, — мовив чоловік.

— Не журися. Дивись, які чудові ясла в цьому хліві. Я покладу Синочка в них, і вони стануть для Нього колискою.

Жінка всміхнулася й лагідно повела рукою по дерев'яній годівниці. Тієї міті перше дерево зрозуміло, що збулася його мрія, бо йому випало зберігати найдорогоцінніший скарб, який тільки існував у світі.

Через багато років до рибальського човна, що його зробили з дерева, яке мріяло про чудесні подорожі, увійшло кілька подорожніх. Ім потрібно було переплисти озеро. Один Подорожній був дуже стомлений. Він одразу заснув на кормі, а Його другі поставили вітрило й узялися за весла. Та раптом налетіла страшна буря. Уперівшись дощ. Вітер розірвав старе вітрило. Човен здрігнувся від страху та жалю. Він бачив, що йому не витримати такої бурі, а його бідолашним пасажирам загрожує страшна небезпека. Проте втомлений Подорожній, Який досі спав на кормі, прохинувся, підвівся. Він промовив до бурі: «Зупинись! Перестань!» І хвілі стихли, вщух вітер, озеро стало гладеньким і спокійним.

І тоді друге дерево здогадалося, що це збулася його мрія. Човен бачив — не лише бачив, а навіть став — учасником діїв та віз самого Царя Всесвіту.

Минуло ще рік чи два, ї одного разу до комори, де багато літ лежало забуте третє дерево, яке мріяло стати Божим дорожковазом, зайшло кілька воянів.

— Годиться! — мовив один із них.

З двох шматків цього дерева зробили хрест для страшної страти — розп'яття. Хрест поклали на плечі змученого зраненого Чоловіка, що мусив нести його аж на вершину гори за місто. На вулицях виружала юрба й сипала лайкою та глузуванням на бідного Засудженого. Коли ж дійшли до гори, руки й ноги того Чоловіка прибили величезними цвяхами до дерева, й кров Розіп'ятого стікала по деревині на землю. «Колися я мріяло вказувати людям на небо, звіщати про Божу любов, а натомість стало символом людської жорстокості та злості», — з жахом подумало третє дерево.

Та через три дні, коли зійшло сонце, небо й земля заспівали від радості, бо Син Божий переміг смерть. Тоді вони дізналися, що любов Господня використала його для викуплення людства. І тепер у всьому світі, коли люди бачитимуть Хрест, вони будуть думати про свого Творця та Спасителя. Так здійснилася мрія третього дерева.

У ВІЛЬНУ ХВИЛИНУ

Вибери правильні слова, якими треба завершити речення.

1. Ісус Христос народився в ...

- а) Єрусалимі;
- б) Назареті;
- в) Віфлеємі.

2. До новонародженого Спасителя зірка привела ...

- а) пастухів;
- б) Симона й Анну;
- в) волхвів.

3. Ясла, куди поклали новонародженого Ісуса, — це ...

- а) ліжечко;
- б) годівничка для тварин;
- в) столик.

4. Цар Ірод, почувши про народження Ісуса, ...

- а) зрадів, що нарешті в нього з'явився спадкоємець;
- б) залишився байдужим до цієї новини;
- в) захотів убити Дитяtko.

У чаті з владикою!?

27 листопада архієпископ Михаїл уперше взяв участь у чат-конференції на провідному в нашому краї електронному ресурсі «Волинські новини» – www.volynnews.com. Спілкування тривало понад дві години, архієрей відповів на 83 запитання (найбільше з усіх чат-конференцій на «Волинських новинах»). Запити стосувалися внутрішньоцерковного життя, міжправославних стосунків, стосунків з іншими християнськими конфесіями, проблем евангелізаційної місії священнослужителів, особистого життя владики тощо.

ХРЕСТИКІВКА**По горизонталі**

5. Микола ... – великий письменник, українець, релігійний мислитель.
6. Іван ... – український письменник, автор поеми «Мойсей».
10. Речовина, що вживається священиком при здійсненні таїнства Миропомазання.
11. Богослужбова пісня, яка виконується під час Літургії.
12. «Ви ... землі» – слова з Євангелії від Матфея.
13. Живописне зображення святих.
17. Головний убір предстоятеля Римсько-Католицької Церкви.
19. Частина храму.
20. Чернець Києво-Печерської лаври, письменник і літописець.
21. Особа, яка під час спіритичного сеансу виконує роль посередника.
25. Місто у Фінікії на березі Середземного моря між Тиром і Сидоном, згадується у Євангелії від Луки.
26. Уривок з тексту: «... з правил».
27. Слово, що вживається в кінці християнських молитов.
30. Пекло.
32. Свята, моші якої зберігаються у Володимирському соборі Києва.
33. Перший чоловік.
34. Музичний інтервал.
35. Молитовний вигук у християнському богослужінні.

По вертикалі

1. Символ вічності, що часто зображають на іконах.
2. Священа книга мусульман.
3. «Це Хліб, що дав Господь вам на поживу» (Книга Вихід).
4. Акафісна пісня.
7. Одна зі складових частин богослужбового посуду.
8. Уривок з твору.
9. Підвищено місце перед вітarem, використовується для читання та співу.

ВІТАННЯ**Ювілеї**

Протоієрею Василеві Шняку, рођищенському деканові, настоятелю парафії Різдва Пресвятої Богородиці в Рожищі, 4 лютого – 15 років священичого служіння;

протоієрею Василеві Луню, настоятелю парафії Воздвиження хреста Господнього в с. Вільхівка Городівського дек., 15 лютого – 15 років священичого служіння;

протоієрею Юрієві Устимчуку, любешівському деканові, настоятелю парафії Вознесіння Господнього в Любешові, 15 лютого – 10 років священичого служіння;

священику Михайліві Савці, настоятелеві парафії Мучениці Параскеви-П'ятниці в с. Котів Ківерецького дек., 15 лютого – 5 років священичого служіння;

священику Юрієві Хлопецькому, настоятелеві парафії Архістратига Михаїла в с. Одеради Луцького району, 20 лютого – 10 років священичого служіння;

протоієрею Богданові Старовському, клірикові нижнього Преображенського храму кафедрального собору Святої Трійці в Луцьку, 22 лютого – 45 років;

протоієрею Анатолієві Ліпчику, настоятелеві парафії

Апостола Йоана Богослова в с. Сьомаки Луцького району, 24 лютого – 30 років священичого служіння;

священику Сергієві Мельничуку, настоятелеві парафії Мучениць Віри, Надії, Любові та Софії в с. Трубки Іваничівського дек., 27 лютого – 10 років священичого служіння.

Щиро сердечно вітаємо священнослужителів! Божого благословення, міцного духовного й тілесного здоров'я та всіляких гараздів!

ОГОЛОШЕННЯ**Як завжди –
«Бог багатий милосердям»**

12 січня відбудеться Різдвяний благодійний телерадіомарафон «Бог багатий милосердям». Трансляція обласної телерадіокомпанії – 8.00–18.00.

Як і минулими роками, під час добровільної акції в прямому ефірі лунатимуть колядки, святкові піснеспіви творчих ко-

лективів різних конфесій, щоб залучати пожертвти для дітей-сиріт.

За жеребом хори нашої Церкви виступатимуть першими. 8.30–9.40 – час, визначений для колективів Київського Патріархату. Тож архієпископ Луцький і Волинський Михаїл, який щороку бере активну участь у телерадіомарафоні, закликає священнослужителів і вірних підтримати нашу

Церкву в її благодійні: прибути на 8-му годину ранку в обласний академічний музично-драматичний театр ім. Т. Шевченка (звідси проводитимуть трансляцію марафону) та складати пожертвти для знедолених дітей.

До речі, благодійні внески в рамках заходу «Бог багатий милосердям» можна буде подавати не тільки готівкою і не лише 12 січня. Волинською обласною організа-

цією Товариства Червоного Хреста України, яка суттєво допомагає ВРЦ в проведенні акції, відкрито спеціальний рахунок: р/р № 26047082285412 у Львівській обл. філії «Укрсоцбанку», МФО 325019, код ЕДРПОУ 02940115, призначенні платежу – «на благодійний різдвяний марафон». Кошти сюди можна переказувати вже сьогодні і до кінця лютого 2010 року.

МАГАЗИН. Тут можна придбати всю церковну утвар, ікони, священичий одяг, богослужебну та іншу духовну літературу тощо. Магазин працює в понеділок–п'ятницю з 10 до 18 год., в суботу – з 10 до 15 год. Обідня перерва з 13 до 14-ї. За довідками звертатися до Богдана Тишкевича, тел. (066) 217-25-58.

• Виконуємо **реставрацію та розпис** храмів, а також реставрацію, позолоту, посріблення євхаристійних наборів: чаши, дискосів, лжиць та іншого церковного начиння. Тел. (050) 660- 53-19.

Виїзд – від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Доказання інформація та реєстрація – у паломницькій службі єпархії (головна координаторка Лариса Савчук) за тел. (0332) 71-83-77.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її більшістю

Волинські ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ
 Часопис Волинської єпархії Київського Патріархату
 Передплатний індекс 91241
 Засновник і видавець –
 Управління Волинської єпархії Української Православної Церкви Київського Патріархату
www.pravoslavija.lutsk.ua
 Адреса редакції: 43025 м. Луцьк,
 Градний узвіз, 1. Тел./факс: 0332 72-21-82
 pres-sluzhba@ukr.net

Головний редактор Андрій ГНАТЮК
 Редакція:
протоієрея Віталія СОБКО (заст. головного редактора), **священик Андрій РОТЧЕНКОВ** (редактор дитячої сторінки), **Віктор ГРЕБЕНЮК** (літературний редактор і коректор), **Олександр БІЛЬЧУК** (верстка, «ІНІЦІАЛ»), **Галина МЕЛЬНИК** (набір).

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов'язкове. Редакція не завжди поділяє позиції авторів публікацій, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.

ОФІЦІЙНО

Схиєромонаха Адама (Перванчука) заборонено в священнослужінні за порушення церковного уставу відраховано з Замкового монастиря Архангелів у Луцьку (указ № 93 від 19 листопада 2009 р.).

Протоієрея Михайла Бучака звільнено від обов'язків настоятеля парафії Софії – Премудрості Божої в Луцьку (указ № 94 від 25 листопада 2009 р.), а **протоієрея Віктора Михалевича** признаено на цю посаду (указ № 95 від 25 листопада 2009 р.).

14. Місто в Ассирії, в якому знайдено книгу – глиняні таблиці про всесвітній потоп.
 15. Місце просто неба для суду в Давній Греції.
 16. Одна з десяти кар єгипетських.
 18. Релігія, що поширення в Індії.
 22. Старозавітний персонаж, що продовжив працю пророка Іллі після його Вознесіння.
 23. Посвячена Богу будова для спільноти молитви вірних.
 24. Син Хама, внук патріарха Ноя (Книга Буття).
 28. «...вже більше не зватимешся ... лише Авраам буде твоє ім'я» (Книга Буття).
 29. Брат Марії й Марти, якого воскрес Ісус.
 31. Один з євангелістів, лікар за фахом.
 33. Маті Діви Марії.

